

החי - הרי הדבר תלוי, במחלוקת (עי' רמב"ם פ"ט מהל' מלכים הי"א ובכ"מ שם. ועי' רי"ט אלגאזי ושו"ת האלף לך שלמה שם) אם בבן נח יש איסור של בשר מן החי .

ולפי צדדים אלו שיש מקום לאסור חלב לנכרי, כתב המנחת חינוך יתכן שנשארו באיסורם, שהרי ההיתר בפסוק נאמר בישראל, ומגלן שגם לנכרי הותר. ואכן הדבר תלוי במה שאמרו (סנהדרין נה.): "מי איכא מידי דלישראל לא אסר ולעובד כוכבים אסר", ונחלקו בזה בגמרא.

ואם אין האיסור אלא משום דין יוצא מאבר מן החי - כתב הפלתי (שם, וכ"כ המנ"ח שם) שלא נאמר כלל לגבי נכרים, כי הפסוק "והטמאים" שבא לאסור את היוצא מן האיסור - נאמר אחרי מתן תורה, ולישראל נאמר ולא לעכו"ם.

ואם האיסור הוא משום איסור שאינה זבוחה - הרי פשוט הוא שאין מקום לאסור בנכרים איסור זה. (עלי הדרף - עלים לתרופה שנה ט' גליון תכ"ד)

★ ★

במבואר לעיל לגבי חלב לב"נ, הנה בספר לקט מהרי"ט (סוף מסכת ב"ב ד"ה ברש"י בחומש וכו') כותב:

שמעתי בשם א"ז הרה"ג ר' חיים יהודה ליכוש ז"ל, טעם למה אוכלין בשבועות מאכלי חלב, משום דבבכורות (ו): בעי, חלב מנלן דשרי, כיון דיוצא מן החי הוי סלקא דעתך דליאסר משום אבר מן החי, ויליף מדכתיב ארץ זבת חלב ודבש (שמות ג' ח') עיי"ש. וכיון דבן נח מצווה על אבר מן החי, ממילא קודם מתן תורה דלא היה עדיין הפסוק להתיר חלב, היה נאסר להם חלב משום אבר מן החי, ורק כשינתנה תורה דכתיב בה ארץ זבת חלב ודבש הותרו בחלב, ועל כן אוכלים ביום זה חלב, עכ"ד.

★ ★

ובותב (שם) להלן: כאשר זכיתי לקבל פני אדמו"ר רמ"י מאוסטרובצה שליט"א [זצוק"ל] בפעם הראשונה [שנת תרמ"ח] הרציתי לפניו דבר זה, ואמר לי שיש לדחות דברי זקני ז"ל, דאף קודם מתן תורה היה חלב מותר, מטעם מי איכא מידי דלישראל שרי ולבן נח אסור, וכמו שכתב הפרשת דרכים (דרוש ראשון), דאף קודם מתן תורה שייך מי איכא מידי משום וכו', דישראל להתקדש יצאו, להחמיר עליהם ולא להקל, ומה דשרי אחר מתן תורה היה מותר גם

אכן, הרבה אחרונים (עי' פלתי שם, פמ"ג יו"ד סי' פא שפ"ד סקי"ב, שו"ת חת"ס יו"ד סי' ע, מנ"ח מצוה תנ"ב בסופו, שו"ת פרי יצחק ח"א סי' כ"א, חי' ר"ח הלוי על הרמב"ם פ"ג מהל' מאכ"א הי"א ועוד) כתבו שגם במין בשר לא נוכל להכליל את החלב, ולא היינו יכולים לאסור אלא משום יוצא מדבר האסור, דקיי"ל (עי' חולין קכ) בכל איסורי התורה שהיוצא מהן כמותן, וחלב היוצא מן החי הריהו כדבר היוצא מן האיסור, כי הבהמה עצמה יש עליה איסור מדין אבר מן החי או בשר מן החי, והתהוות החלב הרי הוא מאיברי הבהמה, ועל כל אבר ואבר ישנו איסור של אבר מן החי, והחלב היוצא מהם נחשב כיוצא מן האיסור (ועי' בסוגיין שהשוו בגמרא חלב כשאר דברים היוצאים מן החי, בכמה שהקשו לענין חלב טמאה למה לי פסוק לאסרו, "מאי שנא מהא דתניא הטמאים לאסור צירן ורוטבן וקיפה שלהן", הרי שעל חלב יש דין יוצא), ומה שאמרו: "הואיל וליכא מידי דאתי מחי ושרייה רחמנא, והאי חלב כי אבר מן החי הוא...", הכוונה היא על איסור יוצא מאבר מן החי (עי' תשובת רע"א הובאה בשו"ע עם רע"א השלם אר"ח סי' שצ"ד בעין הגליון, מנ"ח שם אות ז' שו"ת חבצלת השרון ח"א סי' נח, קה"י בכורות סי' ו').

הגדיל בזה הנודע ביהודה (תנינא יו"ד סי' לו וכ"כ המנ"ח שם אות ז) שכתב שגם לפי הסלקא דעתך לא רצו לאסרו כלל משום איסור אבר מן החי, אלא שרצו לאסור משום איסור אינה זבוחה, כי לא מצינו שדבר הבא מן החי יהיה מותר ללא זביחה, כי כלפי מצות שחיטה לא נאמר בשר, רק נאמר (דברים י"ב כ"א): "וזבחת מבקרך ומצאנך", והבהמה על כל חלקיה היא בכלל בקרך.

★ ★

והנפק"מ בכל הצדדים, במה היה החלב נאסר. הוא לגבי נכרים. דהנה, לצד זה שיש לאסרו מחמת איסור דם, הרי בנכרים אין האיסור של דם. אמנם יתכן שיש בהם האיסור של דם מן החי, כמו שנחלקו בזה במס' סנהדרין (נט). דרבי חנינא בן גמליאל סובר שאסורים בדם מן החי, וחכמים מתירים, ולפי דעת רבי חנינא היה מקום לאסור חלב לנכרי. ואילו לצד שיש לאסור משום אבר מן החי ממש, הרי אם נחשיבו כדין אבר מן החי ממש כפשטות לשון הגמרא, הרי איסור אבר מן החי הוא אחד משבע מצות בני נח, ויש מקום לאסור להם חלב. אכן, אם נגדירו כבשר מן